

BARQAROR TURIZM VA EKOTURIZM TASNIFI TAHLILI

Murodova Yoqutxon

Qo'qon universiteti Mehmonxona va turizmni boshqarish

yo'nalishi 2-kurs talabasi,

Mirboboyeva Parizoda

Qo'qon universiteti Mehmonxona va turizmni boshqarish

yo'nalishi 2-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada siz barqaror turizm va ekoturizmning ilmiy asoslangan ta'riflarini bilim sifatida olishingiz mumkin. Bu yo'nalishlar bo'yicha dunyoning yetakchi tashkilotlari ma'lumotlari ham ishonchli manbalardan olingan. Maqolani o'qish orqali siz barqaror turizm va ekoturizm haqida yangi bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishingiz, shuningdek, mavjud bilimlarni takrorlashingiz mumkin.

Kalit so'zlar: Barqaror turizm, Ekoturizm, tabiat, atrof-muhit, madaniyat, jamiyat.

Agar siz so'nggi yigirma besh yil ichida istalgan vaqtda o'z mamlakatingizda yoki chet elda sayyoh bo'lgan bo'lsangiz, siz barqaror, ekologik yoki yashil so'zlardan ko'ra turizm so'ziga ko'proq duch kelgansiz. Bir marta sayohatda. Karib dengizidagi kengaygan mega mehmonxonalar tarmog'idan tortib Boliviya pasttekisliklarida yog'och kulbalarda ishlaydigan turoperatorlargacha, bu so'zlarning bir yoki barchasini ishlatadigan reklama turizm biznesida odatiy holga aylandi. Barqarorlik, barqarorlik va ekologik tozalik 21-asrda keng tarqalgan so'zlar bo'lsa-da, ko'pchilik bu turizm sanoati uchun nimani anglatishini aniq tushunish qiyin. Standartlar yaxshi ma'lum emas yoki qo'llanilmaydi va yashil yuvish korxonalari va barqaror amaliyotlardan haqiqatan ham foyda ko'radiganlar o'rtasida nozik va noaniq chiziq mavjud.

Ko'pgina ta'riflardan ko'rinib turibdiki, barqaror turizm nafaqat turizm biznesining barqarorligini oshirishga, balki biznes cheksiz faoliyat yuritadigan ijtimoiy, madaniy va tabiiy muhitga yetkaziladigan zararni kamaytirishga qaratilgan uch yo'nalishli yondashuvdir. kelajak.

Barqaror turizmni shahar, qirg'oq yoki tabiat turizmi kabi ko'plab turizm turlariga kiritish mumkin. Ekoturizm tabiat turizmi va barqaror turizm chorrahasida joylashgan. Tabiat turizmi ham, ekoturizm ham tabiiy hududlar bo'ylab sayohat qilishga qaratilgan bo'lsa-da, ekoturizmning tabiat turizmidan farqi shundaki, u sayyoh ishtirokidagi faoliyatdan ko'ra ko'proq atrof-muhit va inson jamiyatiga ta'siriga qaratiladi. U barqaror turizmga qaraganda zararni kamaytirishga ko'p e'tibor qaratmaydi, balki o'zi faoliyat yuritayotgan ekologik, ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy muhitni yaxshilashga intiladi.

Ekoturizmning eng keng tarqalgan ta'riflaridan biri Xalqaro ekoturizm jamiyatidan kelib chiqqan bo'lib, u ekoturizm "atrof-muhitni saqlaydigan va mahalliy aholining farovonligini yaxshilaydigan tabiiy hududlarga mas'uliyatli sayohat" ekanligini ta'kidlaydi. Buni kengaytirar ekan, ekoturizm bo'yicha yetakchi ekspert va muallif Marta Xani haqiqiy ekoturizm quyidagi yetti xususiyatni o'z ichiga olishi kerakligini aytadi.

- ✓ O'z ichiga oladi tabiatga sayohatlar _ zonalari
- ✓ Kamaytiradi Effekt
- ✓ Shakllar ekologik ong

- ✓ saqlashga bevosita moliyaviy foyda keltiradi
- ✓ mahalliy hamjamiyatlarni moddiy rag'batlantirish va vakolatlarini kengaytirishni ta'minlaydi
- ✓ mahalliy madaniyatni hurmat qiladi
- ✓ inson huquqlari va xalqaro mehnat shartnomalarini qo'llab-quvvatlaydi.
- ✓

Jadval 1. Barqaror turizm va ekoturizmning umumiy ta'riflari.

Barqaror turizm	Ekoturizm
Barqaror turizm barcha resurslarni iqtisodiy, ijtimoiy va estetik ehtiyojlarni qondiradigan tarzda boshqarishga olib keladi va madaniy yaxlitlikni, muhim ekologik jarayonlarni, biologik xilma-xillikni va hayotni qo'llab-quvvatlash tizimlarini saqlashga yordam beradi. (Dunyo turist BMT tashkiloti)	Tabiatni muhofaza qilishni rag'batlantiradigan, tashrif buyuruvchilarga kam ta'sir ko'rsatadigan va mahalliy jamoalarga foyda keltiradigan, faol ijtimoiy va iqtisodiy ishtirokni ta'minlaydigan tabiatdan (va tegishli madaniy xususiyatlar, o'tmish va hozirgi) zavqlanish va qadrlash uchun tabiiy hududlarga ekologik mas'uliyatli sayohatlar (Tabiatni muhofaza qilish va Butunjahon tabiatni muhofaza qilish ittifoqi.IUCN)
Barqaror turizm mahsulotlari - bu mahalliy atrof-muhit, jamiyat va madaniyat bilan uyg'un ishlaydigan mahsulotlar, shuning uchun ular doimiy benefitsiarlarga aylanadi.	Atrof-muhitni muhofaza qilish va mahalliy aholi farovonligiga hissa qo'shadigan tabiiy hududlarda mas'uliyatli sayohat. Xalqaro ekoturizm jamiyati [1]
Barqaror turizm iqtisodiy, ijtimoiy-madaniy va ekologik farovonlikni, shuningdek, kelajak, tenglik va yaxlitlikni birlashtiradi degan umumiy kelishuv mavjud.	Ekoturizm - bu tabiiy hududlarni o'rganishga qaratilgan, atrof-muhit va madaniyatni tushunish, qadrlash va himoya qilishga hissa qo'shadigan ekologik barqaror turizm. Avstraliya ekoturizmi [2]
Barqaror turizm - bu mahalliy hamjamiyatlarga va qabul qiluvchi mamlakatlarga iqtisodiy foyda keltirgan holda ekologik va ijtimoiy-madaniy ta'sirlarni minimallashtirishga intiladigan turizm.	Ekoturizm - bu atrof-muhitga va tashrif buyurilgan jamoalarga foyda keltiradigan tabiiy hududlarga yo'naltirilgan barqaror turizm bo'lib, atrof-muhit va madaniyatni tushunish, qadrlash va xabardorlikka yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, ekoturizm tabiatni muhofaza qilish borasidagi sa'y-harakatlarni ko'p jihatdan o'zgartirgan noyob tashabbusdir. Tabiatni muhofaza qilish va ekoturizmni uyg'unlashtirish g'oyasi barcha manfaatdor tomonlarga foyda keltiradi, ammo yuqorida aytib o'tilganidek, uni samarali qilish uchun aniq qadriyatlar, tartibga solish tizimlari, iqtisodiy rejalar va biologik ta'sirlarni baholash va tabiatni muhofaza qilish ehtiyojlarini o'rnatish kerak. Ekoturizm - bu tabiatni barqaror va foydali saqlashga qaratilgan innovatsion yondashuv va umid qilamanki, keyingi tadqiqotlar va takomillashtirishlar natijasida ekoturizm muvaffaqiyatli rivojlanadi[3]. Barqaror turizm – turizmni rivojlantirishning asosiy

elementi bo'lgan ekologik resurslardan maqbul foydalanish, muhim ekologik jarayonlarni saqlash hamda tabiiy meros va bioxilma-xillikni targ'ib qilishdir. Qabul qiluvchi jamoalarning ijtimoiy-madaniy o'ziga xosligini hurmat qilish, ularning qurilgan va tirik madaniy merosi va an'anaviy qadriyatlarini saqlash, madaniyatlararo tushunish va bag'rikenglikni targ'ib qilish. Hayotiy, uzoq muddatli iqtisodiy operatsiyalarni ta'minlash, barcha manfaatdor tomonlarga teng taqsimlangan ijtimoiy va iqtisodiy manfaatlarni, shu jumladan barqaror bandlik va daromad olish imkoniyatlarini ta'minlash, shuningdek, mezbon jamoalarga ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish va qashshoqlikka qarshi kurashga hissa qo'shish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xalqaro ekoturizm jamiyati sayti. [www. ecotourism.org](http://www.ecotourism.org)
2. Barkin, D. Ekoturizm: xalqaro integratsiya davrida barqaror rivojlanish vositasi? Miller, JA & Malek-Zadeh, E., tahrirlar. Ekoturizm tenglamasi: ta'sirlarni o'lchash. Yale Axborotnoma Seriya , 99. Yangi Xeyven : Yel Universitet . 263-272.
3. Ardahaey, FT Turizm sanoatining iqtisodiy ta'siri, Xalqaro biznes va menejment jurnali, 6 (8), 206-215.
4. Elizabet Enn Pozer. Barqaror turizm uchun standartlarni belgilash: AQSh turizmni sertifikatlash dasturlarini tahlil qilish.
5. Marta Asal Ekoturizm va barqaror rivojlanish . Orol Matbuot , 1999 - [Biznes va iqtisod](#)